

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

vychádza od roku 1991
ročník 33
apríl 2023
cena 1,90 eura

4

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

Lev XIII. stál v ceste odkresťančovaní Európy

NÁŠ ROZHOVOR

V tomto roku si pripomenieme 120 rokov od smrti veľkého pápeža Leva XIII. Na pápežský stolec sa dostal v čase otvoreného boja proti Cirkvi. Ako prvý pápež zvolený bez Pápežského štátu si uvedomil, že stiahnutím katolíkov do politickej pasivity sa nič nedosiahne, práve naopak, Cirkev tým ešte viac stratí. Preto sa usiloval o aktivizáciu katolíkov v politike prostredníctvom zakladania tzv. ľudových strán v celej Európe, ako protiváhu extrémnemu liberalizmu v spoločnosti. Ani na Slovensku nebola situácia lepšia. Liberálov reprezentovali „pokrokári“ a ich zásluhou sa slovenská politika na prelome 19. a 20. storočia dostala na dno svojej existencie. O období a diele Leva XIII. sa zhovárame s historikom doc. HEDr. Ľuboslavom HROMJÁKOM, PhD.

● Veľkonočné obdobie je vhodným časom pristaviť sa pri

Doc. HEDr. Ľuboslav Hromják, PhD.

Foto archív

kvalite morálky, kultúry, spôsobe života a nesporne aj pri kresťanských hodnotách, ktoré ľudstvo sprevádzajú už vyše dvetisíc rokov. V tomto roku si tiež pripomíname 1160. výročie príchodu sv.

Cyrila a Metoda na územie Slovenska, s ktorými súvisí novodobá christianizácia nášho obyvateľstva. V akom stave je Cirkev u nás a vo svete? Čomu musí čeliť? [Pokračovanie na 10. strane](#)

V čísle	Ján Litecký Šveda Nástup hlasného šialenstva 2
	Jozef M. Rydlo Spýtali sme sa 3 – 7

Eva Zelenayová Návrat päťdesiatych rokov? 3
Rokovala Výkonná rada PV ZPKO 4

Eva Zelenayová Pocta mladistvým odbojárom 5
Ján Košiar Po Veľkom piatku 5

Výročné schôdze 6
Marián Tkáč Na normálnosť a slovenské dejiny zabudnite 9

ročník 33 • apríl 2023

Nástup hlasného šialenstva

To, čo si teraz musí zrovnať v hlave normálne vychovaný a mysliaci človek, keď nejakou nešťastnou náhodou chytí do rúk noviny alebo zapne televíziu, je len ťažké popísať obvyklými slovami.

Tak ako sa niektoré obdobia ľudských dejín nazývali napr. „doba kamenná“, doba „bronzová“, na to, čo sa teraz deje zhruba od 90. rokov 20. storočia, by sme mohli použiť generalizujúci výraz, ktorý je hádam najvýstižnejší: „doba šialenstva“. Alebo doba utrhnutých mozgov. Nebudem to tu rozoberať, len spomeniem hlavné záchytné body: cancel culture, gender, LGBTI, BLM, klíma teror, imigrácia, antidiskriminácia, wokizmus,... A internacionála nezaháľa, nové šialenosti pribúdajú prakticky každý deň. Takéto výpady idiotizmu v posledných storočiach našich európskych dejín nie sú, žiaľ, až tak úplne výnimočné.

Aj v rokoch 1789 a 1917 zvíťazilo šialenstvo, ktorého leitmotívom bol boj proti tomu, na čom stojí a padá Európa aj s jej celým myšlienkovým a materiálnym komfortom – proti kresťanstvu. No vtedy to šialenstvo zvíťazilo len pomocou obrovského a neľudsky krvavého teroru. Napriek tomu, že už aj súčasné politické garnitúry pristupujú opäť čím ďalej, tým k väčšiemu útlaku a represiam, s násilím spomínaných revolúcií sa to zatiaľ nedá porovnať. Tak ako sa im môže dariť vysmievať zdravý rozum a presadzovať už na prvý pohľad choré veci, pomocou čoho? Samozrejme, že netreba podceňiť ani silu takej obyčajnej ľudskej hlúposti, ktorá niekedy vydá aj za jadrový reaktor. Ibaže ak podrobnejšie sledujeme, kde sa tie nitky zbiehajú, tak nám z toho vychádzajú peniaze. Obrovské peniaze. A vyzerá to tak - čo nie je veľmi lichotivé pre náš ľudský druh – že tie peniaze sú rovnako silné ako guľka do zátylku alebo ostnatý drôt gulagu.

Zdravý rozum sa odrazu opäť stáva protizákonným, ba občas už aj protiústavným. Základ právneho štátu – rovnosť pred zákonom, sa vytratila ani nevieme kedy a ako. Pochybovať o jedinom správnom názore je opäť trestné, tak ako o komunistickom výklade dejín. Netreba hádam dodávať, že v každom režime existujú húfy zneuznaných babrákov, rodených denunciantov, ktorí práve v režimoch podozrenia veľmi radi priskočia na pomoc. Minule ma fakt šokovalo, keď som počul spojenie: **náboženský extrémizmus**. Súdruh novinár tým samozrejme myslel pravoverných katolíkov a nie nejakého moslima,

omotaného dynamitom, ktorý vlastne iba bojuje za ľudské práva a proti koloniálnemu útlaku.

Podme na katolíkov

Medzi revolúciou 1917 a dnešnou dobou šialenstva však vedie jeden spájajúci mostík, a to je marxizmus. Vtedy krvavý Leninov, teraz menej krvavý, ale rovnako hlúpy neomarxizmus. Tejto pseudovedeckej ideológii sa podarilo vydávať za vedu a z toho vysokého trónu deliť ľudí na vinníkov a obeť. Veda je však niečo úplne iné, ako maniचेjské poučky hlupákov, ktorí by chceli svet pretvoriť na svoj obmedzený obraz. Veda okrem svojej skromnosti má v sebe aj prirodzené prímеси predbežnosti, neukončenosti, diskutabilnosti, pokorného hádania, ale aj stálej blízkosti falzifikácie. Nijaký ozajstný vedecký diskurz sa nemôže postaviť na piedestál, o ktorom sa nediskutuje. Kresťanská pokora je jeden zo základných kameňov, na ktorom stoja všetky úspechy európskej vedy, už od čias stredovekých kláštorov. A práve kresťanstvo je pre marxistov ten najväčší nepriateľ, ktoré treba nielen poraziť, ale úplne vykytovať. Keď si lepšie všimneme, práve nenávisť je tá základná tónina, v ktorej k nám prehovára marxizmus a jeho stále čulí pohrobkovia. Na každom kroku chýba aspoň minimálna pokora, ktorá by bránila hlupákom v hlásaní tých najšialenejších nápadov, ktoré ničia a rozkladajú náš svet a o ktorých si títo tupci vážne myslia, že práve pomocou nich nastolia raj na zemi.

Anglický filozof Roger Scruton veľmi trefne postrehol, že komunisti si marxizmus veľmi cenili aj preto, že im poskytoval zjednodušujúci slovník a hlavne pohodlné nálepky, ktorými označovali nepriateľov bez toho, aby s nimi museli diskutovať. Veď komunistov, marxistov a ich súčasných vyznávačov ihneď spoznáte podľa toho, že nediskutujú, ale nálepkujú. Malý príklad: to aj takí stredovekí scholastici sú filozoficky a duchovne vysoko nad nimi, veď súčasná neokominterná ich nedokáže ani len pochopiť. Ale onálepkovať ako stredovekých tmárov ich vedia. Veď aj tak vyzerá celý ich pokrok spočívajúci iba v rozvrate. Keď sa tak obzrieme okolo seba, aj my žijeme už len dobu nálepiek, **diskusia sa skončila**. To logicky znamená, že aj demokracia už plní iba funkciu alchymistického zaklínadla, aby vládcom menila rozvrat na zlato. Toto je v súčasnosti to hlavné dedičstvo, ktoré nám zanechali tí najväčší budovatelia toho najžiarivejšieho pokroku.

Ján Litecký Šveda
predseda PV ZPKO

SVEDECTVO, mesačník Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja ● **Vydavateľ:** PV ZPKO, založený v roku 1990 pod názvom Konfederácia politických väzňov Slovenska [KPVS] ● **Šéfredaktorka:** Eva Zelenayová ● **Redakčná rada:** Ján Košíar (predseda), Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Peter Mulík, Ivan A. Petranský, Jozef Rydlo, Juraj Vrábek a Eva Zelenayová ● **Adresa redakcie:** 811 06 Bratislava, Obchodná 52 ● **Telefón:** 02-5263 8156 ● **e-mail:** ustredie@pv-zpko.sk ● **webová stránka:** www.pv-zpko.sk ● **IČO:** 00679879 ● Cena jedného výtlačku: **1,90 EURA** ● Predplatné **20 EUR**/kalendárny rok ● Predplatné pre zahraničných abonentov: **50 USD** vrátane poštovného. ● **Číslo účtu v Prima banka Slovensko, a.s.:** SK74 3100 0000 0040 0012 8109 ● **EV:** 3851/09 ● **Tlač:** PRINTLAND, s.r.o. ● Nevýžiadané rukopisy nevraciamе ● **ISSN:** 1338-404X ● **MATERIÁLY** uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov.

SPÝTALI SME SA

Jozefa M. Rydlu

● Ako sa vám žije dnes?

Ako človeku, ktorý vie, že život sa smrťou nekončí, iba mení.

Mám život za sebou.

S tým, čo som v ňom mohol vykonať, som spokojný. Patrím k tým, čo prišli na svet v roku 1948. Bytostne ma poznačil ako 21. august 1968, tak 16. november 1989 a napokon 17. júl 1992 a 1. január 1993. Celý život som žil, snil a pracoval pre jediný cieľ, aby môj slovenský národ bol

slobodný a moja vlasť, Slovensko, nado-
budlo štátnu samostatnosť.

Podstatnú časť svojho kurtavého života som prežil ako beženec. Ako tisíce iných Slovieniek a Slovákov som odišiel do dobrovoľného exilu. V exile som patril k tým, ktorí sa zamýšľali nad tým, ako vrátiť nášmu národu stratenú dôstojnosť, ako prinavrátiť Slovensku slobodu a štátnu samostatnosť, ako nastoliť v našej domovine demokratický ústavný systém zaručujúci slobodu prejavu, slobodu zhromažďovania, slobodu náboženskú, slobodu politickú.

Pokračovanie na 7. strane

Návrat päťdesiatych rokov?

Počas Výkonnej rady PV ZPKO zazneli názory, že naša členská základňa sa stráca v súčasnej politike. Mať jasno v hodnotových preferenciách strán, najmä vo volebnom roku, je veľmi dôležité, preto členovia výkonnej rady žiadali vedenie organizácie zaujať postoj v tejto otázke. Ten zaznel už počas rokovania, takže ho môžeme iba zopakovať. Hodnotová orientácia PV ZPKO stojí na utrpení svojich členov za slovenskú samostatnosť, vieru v Boha a na odpore proti komunizmu. Čiže na kresťanských hodnotách, vlastenectve a demokracii. Ukázalo sa, že ani zmena režimu v roku 1989 neznamerala automaticky príklon k týmto hodnotám, ba v ostatnom čase sú znovu ohrozované. Ibaže od ľudovej demokracie sa po tridsiatich rokoch opäť dostávame k demokracii, tentoraz s prívlastkom liberálna.

Čo znamená liberálna demokracia pociťujeme v každodennom živote. Vnucuje nám modely ľudskej neprirodzenosti, dokonca mama už nie je mama a otec nie je otec. Zahraničným návštevmám neukazujeme skvosty sakrálnnej architektúry či pamätníky obetí komunistickej totality ako veľkosti ducha národa, ale kaviareň Tepláreň a miesto útekov z tejto zeme. Národ, do ktorého toľko nádeje vkladal sv. Ján Pavol II., sa mení na bezcharakterné stádo.

Po roku 1989 sa Západ usadil vo všelijakých think tankoch a mimovládnych organizáciách, ktoré vytvorili

paralelné centrá moci. Už v roku 1993, na podnet Magdy Vášáryovej, vznikla Slovenská spoločnosť pre zahraničnú politiku, ako alternatíva k rezortu diplomacie. Na jej tohtoročnej hodnotiacej konferencii vystúpila aj prezidentka SR Zuzana Čaputová. Skutočnosť, že Slovensko je v podpore NATO druhé od konca spomedzi členských štátov ju tak znepokojuje, že podľa nej „zmäteným“ ľuďom treba dať vysvetlenie a tých, čo šíria iné názory, treba **stíhať a trestať**.

SLOVO SVEDECTVA

Na vystúpenie prezidentky Čaputovej reagovali viacerí politici, ba aj Ústav pamäti národa. Na svojom webe uvádza: „50. roky a začiatok 60. rokov dvadsiateho storočia boli najdrastickejšími obdobiami komunistického režimu. Boli charakteristické perzekúciami takmer všetkých vrstiev spoločnosti a vykonštruovanými súdnymi procesmi. Na Slovensku bolo v tomto období protiprávne odsúdených viac ako 71 000 ľudí súhrnne na viac ako 85 000 rokov väzenia. V celom Česko-Slovensku bolo popravených za tzv. protištátne činy 250 ľudí, do 500 ľudí zahynulo na hraniciach pri úteku, do 600 ľudí zavraždili vyšetrotelia Štátnej bezpečnosti pri výsluchoch, 8 000 väzňov režimu zahynulo v baniach, vo väzniciach a lágroch, 400 tisíc ľudí ušlo alebo bolo vyhnaných z republiky. Mnohé obete režimu boli bez súdu väznené v pracovných táborech, v pomocných technických

práporoch (PTP), im a ich rodinným príslušníkom bol znemožnený prístup k vzdelaniu i spoločenskému uplatneniu. To má byť myslené tým **stíhaním a trestaním**, spomínaným na Hodnotiacej konferencii zahraničnej a európskej politiky SR“?

Dnešné vládne strany s prezidentkou predstavujú to najhoršie, čo sa v slovenskej politike mohlo objaviť. Na druhej strane politického spektra tiež nie je toho na výber, ak zoberieme do úvahy, že komunistov politickí väzni komunizmu nevolia. Nevolia ani strany, ktoré s komunistami kolaborovali. Takým je KDĽ. Do volieb sa môžu objaviť nové strany či koalície, základným pravidlom voličov našej členskej základne by malo byť: nevoliť komunistov, liberálov, progresívcov a strany, pre ktoré Slovensko nebolo a nie je na prvom mieste.

V aktuálnom čísle Svedectva prinášame rozhovor o veľkom pápežovi Levovi XIII. Bol to on, čo podnecoval katolíkov vstupovať do politiky, aby sa zabránilo prijímaniu nemorálnych zákonov. Za vznikom ľudových strán stál teda samotný pápež. Dokonca predsedami týchto strán boli katolícki kňazi. Napríklad po roku 1918 v Česku Jan Šrámek a na Slovensku Andrej Hlinka. Tu treba hľadať nenávisť komunistov voči ľudákovi, čo, žiaľ, pretrváva dodnes a paralyzuje politickú súťaž.

Eva Zelenayová
šéfredaktorka

Z rokovania výkonnej rady

V Bratislave sa 22. marca 2023 uskutočnilo rokovanie Výkonnej rady PV ZPKO. Jej členov zo všetkých regiónov Slovenska privítal predseda organizácie Ján Litecký Šveda. Konštatoval, že úlohy z ostatného rokovania výkonnej rady sú splnené. Ďalej informoval prítomných, že po skončení pietneho aktu pri príležitosti výročia „Vítazného“ februára oslovil dočasne povereného predsedu vlády Eduarda Hegera a opäť ho požiadal o stretnutie. Na základe tohto rozhovoru obdržala organizácia PV ZPKO od neho list.

Ján Litecký Šveda informoval o schválenej štátnej dotácii na rok 2023, ktorá je na rovnakej úrovni ako vlani. Neumožňuje organizovať návštevu Jáchymova aj vzhľadom na situáciu v českej organizácii politických väzňov, kde sa už nedá zabezpečiť organizačná pomoc pri doprave účastníkov, ani zakúpenie vencov. Preto sa opýtal pani Márie Dvorčákovej, či vie ešte zabezpečiť u bývalej organizátorky kúpu venca na mieste za našu organizáciu na pietnu spomienku Jáchymovské peklo, tak ako to mal napríklad minulého roku ÚPN. Pani Dvorčáková povedala, že v minulosti už posielala ich regionálna organizácia veniec cez kuriérsku službu.

Vážnym problémom sa stalo plánované odhalenie pamätnej tabule na najväčšiu vzburu veriacich proti zatváraniu kňazov v Čadci. Predseda s ľútosťou podotkol, že sa vedeniu organizácie nepodarilo získať finančné prostriedky ani od predsedu vlády ani od predsedu parlamentu. Pripomenul, že organizácia má mnoho smerov pôsobenia, no za veľmi dôležité považuje, aby rodiny, ktoré si veľa vytrpeli za svoje presvedčenie, sa na sklonku svojho života stretávali na spoločných podujatiach. Najbližšie sa malo uskutočniť pri príležitosti odhalenia pamätnej tabule v Čadci, čo v súčasnosti nedokáže vedenie organizácie garantovať. Vyzval členov výkonnej rady, aby sa usilovali o rozšírenie členskej základne, pretože aj od počtu členov organizácie závisí výška pridelených finančných prostriedkov. Organizácia nemôže padnúť na nedostatku peňazí.

Ďalej Ján Litecký Šveda požiadal funkcionárov organizácie, aby hlásili svojich zosnulých členov a pri nahlasovaní nových členov uvádzali aj ich telefónne kontakty či mailové adresy. Ak poskytujú rozhovory do médií, kópie článkov treba poslať vedeniu organizácie na archivovanie. Tiež informoval prítomných o rozhovore s poslankyňou NR SR Annou Andrejuovou, u ktorej loboval za zmenu zákona v súvislosti s udeľovaním príplatku za štatút veterána protikomunistického odboja. Ide o záväzok zo snemu PV ZPKO, na ktorom delegáti prijali uznesenie, že na štatút veterána by mal stačiť rehabilitačný rozsudok súdu. Pani poslankyňa však povedala, že v tomto volebnom období už žiadnu legislatívnu aktivitu v tomto smere vyvíjať nebude. V tejto súvislosti povedal, že spolu s podpredsedom PV ZPKO Rafaelom Rafajom navštívili ÚPN a rokovali o tejto otázke. Zo strany ÚPN však zaznelo stanovisko, že oni môžu postupovať len v zmysle zákona. Tiež poznamenal, že ak by jestvovala v našom štáte vyššia právna kultúra, mohli by si rehabilitované oso-

Prvé tohtoročné rokovanie výkonnej rady otvoril a viedol predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda.

Foto Eva Zelenayová

by individuálne nárokoval odškodnenie zo strany štátu, ktorý ich nespravodlivo odsúdil.

Kriticky o politike

V diskusii vystúpil predseda RO PV ZPKO v Žiline **Kvetoslav Gregor** a informoval prítomných o rozpracovanosti podujatia súvisiaceho s odhalením pamätnej tabule v Čadci. Vyjadril sa aj k politickej situácii a podpore biskupov. K tejto téme sa rozvinula široká diskusia.

Predsedníčka RO PV ZPKO v Prešove **Mária Dvorčáková** mala pripomienku ku skladačke o našej organizácii. Považuje za chybu, že Štefan Novák v nej nie je uvedený ako zakladajúci člen organizácie. Dostala vysvetlenie, že v skladačke nie je kvôli stručnosti uvedený žiadny zakladajúci člen.

Predsedníčka RO PV ZPKO v Banskej Bystrici **Helena Halaková** informovala členov výkonnej rady, že pietna spomienka na Barbarskú noc sa uskutoční 13. apríla v Banskej Bystrici a všetkých pozvala na podujatie.

V diskusii vystúpili aj dvaja noví predsedovia regionálnych pobočiek, pozvaní na rokovanie výkonnej rady. Ako prvý pán **Milan Kováč**, predseda RP PV ZPKO v Prievidzi, ktorý konštatoval, že členská základňa nie je početná a všetko sú to nesolventní ľudia. Zdôraznil, že je nevyhnutné zainteresovať do činnosti organizácie mladých ľudí a dať jasne najavo, že tých, ktorí sa spájali s komunistami nebudeme voliť. Pripomenul, že ľudia už nevedia, kto je kto a preto vedenie organizácie má dať jasne najavo, akým smerom ideme. Ľuďom treba pripomínať, že sme im odpustili, ale nedopustíme, aby krivdili ďalej.

Jozef Krchňavý, predseda RP PV ZPKO v Bánovciach nad Bebravou vyjadril súhlas s názorom, koho nevolíť. Pripomenul, že vždy bol sympatizantom i voličom KDĽ, ale i tvrdým kritikom tohto hnutia. Ohradil sa voči nálepkovaniu organizácie liberálmi kvôli jej hodnotovému ukotveniu a stávanie organizácie do svetla fašizmu považuje za degradáciu nášho národa.

Predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda po skončení diskusie zhrnul hlavné myšlienky, ktoré zazneli počas rokovania a vyzval členov VR PV ZPKO, aby hľadali prostriedky na činnosť. Poďakoval sa členom výkonnej rady za zhodu v názore na hodnotový systém aj za ich účasť a pozval ich na obed, kde diskusia pokračovala v neformálnej atmosfére. **Eva Zelenayová**

Pocta mladistvým odbojárom

V Hlohoveckom zámku sa 13. marca t.r. už druhýkrát uskutočnila spomienka na mladistvých politických väzňov. Svätú omšu za obeť prenasledované komunistickým režimom v zámockej kaplnke celebroid duchovný PV ZPKO Ján Košiar spolu s dekanom farnosti Jozefom Schwarzom.

Ján Košiar v homílii poukázal na vytrácanie sa Boha z verejného života. Povedal, že kým v Nemecku po druhej svetovej vojne prijali Boha v ústave, Ústava Európskej únie už Boha nespomína. Prvá slovenská ústava tiež rátať s Božou pomocou a dokonca aj druhá, z roku 1992, sa odvoláva na duchovné cyrilo-metodské dedičstvo.

V bývalom Česko-Slovensku boli dve väznice pre mladistvých, v Hlohovci a v českom Zámrsku. Po zrušení väznice v Hlohovci boli 16. júna 1951 mladiství väzni prevezení do Zámrsku. Od roku 1950 bolo v hlohoveckom zámku internovaných 24 mladistvých, ktorí sa nechceli vzdať viery v Boha a nádeje na obnovu slovenskej štátnosti.

Jozef Schwarz sa ukázal ako vš-

Na sv. omši v zámockej kaplnke sa zúčastnili všetky vekové kategórie...

Foto Eva Zelenayová

stranný umelec a po skončení sv. omše zahrál na fujare a trombite. Spomienková pieta pokračovala uložením venčov pri pamätnej tabuli, čítaním mien mladistvých väzňov, príhovorom viceprimátora Miloslava Drgoňa, predsedu PV ZPKO Jána Liteckého Švedu a vdp. Jozefa Schwarza, ktorý pripomenul prínos Mons. Jána Repiského v roku 1999, keď bola prvý raz na priečelí budovy zámku odhalená pamätná tabuľa.

V roku 1999 prestala budova slúžiť ako reedukačné centrum. V roku 2016 pristúpili k jej obnove a vlni bola vo vstupnej dvorane znovu odhalená pamätná tabuľa za účasti posledného žijúceho väzňa Mirka Tuchyňu. Tohto roku neprišiel kvôli zdravotnému stavu. Spomínali sme na neho a všetci prítomní si želali, aby sa už nikdy nevrátili roky neslobody.

Eva Zelenayová

Po Veľkom piatku príde Veľkonočné ráno. Aj v roku 2023

Dnešný človek sa usiluje s veľkou námahou a odhodlaním vybudovať raj na zemi. Žiaľ, často bez Boha, a vidíme v celom svete, i u nás, ako to ide. Slabo. Nedá sa to, povedzme si otvorene. Ani naši biblickí predkovia tú babylonskú vežu nepostavili. Kto z nás by nechcel žiť večne, bez bolesti, bez starostí, bohatý, slávny a krásny?... Realita nás ľahko presvedčí, že to akosi nejde, naopak, denne sa stretávame s bolesťou, chudobou, neúctou a smrťou. Chceme budovať raj na zemi, alebo bez Boha, slobodu bez zodpovednosti, lásku bez obety, bohatstvo bez námahy... Všetky doterajšie pokusy v dejinách v tomto smere stroskotali.

Čítal som pred rokmi v jednom našom denníku, že „Európa stojí nielen na kresťanských základoch. Stojí aj na antickej tradícii. Tam intímne spoluzitíe mužov nebolo exotikou a spoločnosť sa nad ním nepozastavovala. Európa stojí aj na svojej barbarskej, alebo ak chceme pohanskej tretej nohe.“ Článok mal názov Sloboda mýliť sa. Áno, to je pravda. Mýliť sa je ľudské, to vieme už dávno. V jazyku Riminov *Errare humanum est*. Lenže táto axioma má aj pokračovanie: *Perseverare diabolicum*. Zotrvávať v omyle je diabolské. Kam nás tieto omyly a bludy doviedú dnes? Aktuálni „držitelia rána“ už nahlas nehovoria, že človek pochádza z opice, ale rovnako nezmyselne popierajú základnú antropologickú pravdu, že človek je buď muž alebo žena.

Veľký piatok – deň, keď bol ukrižovaný Ježiš Kristus – nám pripomína, že mocní tohto sveta tú moc naozaj majú. A oni Krista naozaj

vylúčili zo života spoločnosti. Ale našťastie len na tri dni. A preto Kristovo víťazstvo nad hriechom a smrťou je našou istotou, zárukou a nádejou, ktorej sa nesmieme nikdy vzdať.

V našej dobe stresu a vojen *istoty* sú len politickou frázou a veľa ľudí stratilo orientáciu i zem pod nohami, a preto musíme úprimne volať ako Emauzskí učeníci: „Pane, zostaň s nami, lebo sa zvečierieva.“ Áno, mrači sa, zvečierieva sa, stmieva sa, všade okolo nás a v mnohých krajinách sveta ešte viac. Ale je tu minimálne jedno *ale*: Živý zmŕtvychvstalý Pán Ježiš Kristus ponúka svetlo, nádej, pokoj a istotu. Kristus je našou budúcnosťou, životom, radosťou a jeho Boží hrob, Kristov hrob je prázdny a ON je vo svete, preto prosím, nevyháňajme Ho.

Dňa 22. apríla 1990 nám sv. Ján Pavol II. v Bratislave okrem iného povedal: „Nech je pochválený Pán za dar viery, ktorú vaši predkovia prijali, keď počúvali Božie slovo, ohlasované svätým Cyrilom a Metodom, ktorí vynášli abecedu, zostavili gramatiku, začali prekladať Sväté písmo a liturgické knihy a položili základy vašej kultúry... Kto by chcel vytrhnúť kresťanskú vieru z kultúry a zo života slovenského národa, nepochopil jeho dejiny, od tých najstarších až po dnešné.“ Láskavo na to nezabúdajme.

Požehnané veľkonočné sviatky všetkým čitateľom Svedectva želá

Ján Košiar
duchovný PV ZPKO

Bilancovali v Nitre

Regionálna organizácia PV ZPKO v Nitre zorganizovala svoju výročnú členskú schôdzu 14. marca 2023 v priestoroch Mestského úradu v Nitre za účasti primátora mesta Mareka Hattasa. Predsedníčka organizácie Alžbeta Loudová privítala primátora mesta Mareka Hattasa, predsedu PV ZPKO Jána Liteckého Švedu a duchovného organizácie Jána Košiaru.

Na začiatku schôdze zaznela modlitba a minúta ticha za zosnulých členov. Schôdza pokračovala prečítaním obsiahlej správy o činnosti za uplynulý rok. Prečítala ju členka predsedníctva RO PV ZPKO Agáta Fišerová. Správa obsahovala podrobne aktivity organizácie, čím si prítomní pripomenuli nielen svoju účasť na množstve podujatí, ale aj výročia svojich členov, či už žijúcich alebo tých vo večnosti. Správu si vypočul aj primátor mesta, za čo sa mu predsedníčka poďakovala, rovnako ako aj za povzbudivé slová do ďalšej spolupráce. Ocenila tiež spoluprácu s Mestským úradom, ktorý organizácii bezplatne zapožičal kongresovú sálu na rokovanie výročnej členskej schô-

Časť účastníkov schôdze v Nitre.

Foto Eva Zelenayová

dze, menovite sa poďakovala pani Psotovej.

Prítomným sa prihovril primátor mesta, ktorý vyslovil uznanie vedeniu organizácie za udržiavanie dobrej spolupráce s mestom, predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda ocenil organizačné schopnosti pani Loudovej a informoval o najnovších aktivitách vedenia PV ZPKO. Duchovný Ján Košiar povzbudil členov do ďalšej práce, najmä na udržiavaní spomienky na mimoriadne významného člena našej organizácie

Jána Chryzostoma kardinála Korca. Predsedníčka A. Loudová na záver prečítala plán činnosti na rok 2023.

V diskusii zazneli mnohé otázky súvisiace s financovaním organizácie, jej prežitím v nežičlivom prostredí zvyšujúcej sa moci liberálov a praktické otázky týkajúce sa možnosti aktivít v rámci úsporného režimu. Diskusia pokračovala aj počas obcerstvenia a opäť ju zakončil duchovný Ján Košiar modlitbou.

Alžbeta Loudová

Bilancovali v Banskej Bystrici

Výročná členská schôdza Regionálnej organizácie PV ZPKO v Banskej Bystrici sa uskutočnila 15. marca 2023 za účasti podpredsedu PV ZPKO Rafaela Rafaja.

Predsedníčka organizácie Helena Halková privítala účastníkov schôdze, predniesla správu o činnosti za minulý rok a poďakovala sa členom organizácie za prácu a dary v prospech zacho-

vania nášho združenia. V diskusii sa účastníci zmieňovali najmä o aktuálnej situácii v organizácii a poukazovali na zhoršujúce sa podmienky pre svoju činnosť.

Predsedníčka regionálnej organizácie Helena Halková vyzvala členov a ich rodinných príslušníkov o darovanie dvoch percent z daní. Poprosila tiež o pomoc pri hľadaní nových členov na zvýšenie akcieschopnosti organizácie. Informovala, že priamo na členskej schôdzi získala troch nových členov.

Oboznámila členov s podujatím organizovaným k 73. výročiu Barbarskej noci, ktoré sa bude konať 13. apríla 2023 v Banskej Bystrici.

Helena Halková

Väčšinu na schôdzi v Banskej Bystrici tvorili ženy.

Foto Eva Zelenayová

SPÝTALI SME SA

Jozefa M. Rydlu

Pokračovanie z 3. strany

Noviny Slovákov v cudzine s názvom *Slobodné Slovensko*, ktoré vznikli v roku 1945, nepretržite vychádzali až do roku 1993 a ktoré som určitý čas mal česť redigovať, o tom podávajú výrečné svedectvo. A v hĺbke srdca, ako v srdci každého exulanta, ležala rečnícka otázka: „Vrátim sa ešte?“

Som nesmierne rád, že som sa dožil chvíle, keď sa začal naplňovať zmysel slovenských dejín, ktorým nie je nič inšie než „*túžba po spravodlivosti*“. Pre mňa a pre mnohých ďalších, ktorí odišli do dobrovoľného vyhnanstva, lebo odmietli slúžiť svetu klamstva, nenávisti a triedneho boja, stala sa borba za ľudské práva, za občianske slobody, za obnovu štátnej samostatnosti Slovenska zmyslom života. Rozhodnutie odísť do exilu znamenalo zanechať tu všetko, čo som ľúbil „*s najvrelejším citom*“. Stal sa zo mňa bežec, „*človek-milión*“, ktorý okusoval, „*jak chutí chlieb z cudzích rúk*“ i „*ako sa stúpa po schodoch, kde si nevítajú*“. Viem – a so mnou tisíce tých, ktorých príznak komunizmu zbavil práva mať vlastnú tvár a mať slovenský domov –, že som nebol ani prvým, ani posledným utečencom...

Náš slovenský národ prešiel úskalia krušných dejín len preto, lebo veril v Boha, ktorý nášmu národu tak žehnal, že z jeho lona vyšli desiatky a desiatky oddaných služobníkov pravdy, práva a spravodlivosti. Vymažme z našich kultúrnych i politických dejín katolíckych kňazov, evanjelických pastorov, kalvínskych kazateľov, židovských rabinov – a zostane nám iba hŕstka prachu...!

Kiež by si toto uvedomili ak už nie príslušníci súčasného pokolenia, tak aspoň budúce generácie!

Ak je dnes Slovensko opäť na mape, ak je dnes opäť zvrchovaným štátom, samostatnou republikou, je to preto, lebo väčšina Slovákov si konečne uvedomila pravdivosť Štúrových slov, ktorý už svojím rovesníkom v 19. storočí vstúpil do mysle, že na to, „*aby sme mohli obsadiť a zaujať miesto, aké nám podľa našich síl a schopností patrí, musíme sa raz navždy vymaniť spod neznesiteľného cudzieho jarma a získať si štátnu samostatnosť, lebo národ, ktorý je v otroctve,*

ruky má poviazané, ducha stiesneného a naveky ho ohrozuje nebezpečenstvo, že prvej či neskoršie zahynie“.

Splnila sa tak nielen Štúrova predstava, ale aj túžba všetkých poctivých Slovencek a Slovákov ísť „*verní sebe, svorne napred*“ samostatným svojím životom slovenským, ako to do srdca i mysli zasa svojho pokolenia vstúpil prvý prezident Slovenskej republiky, katolícky kňaz Dr. Jozef Tiso.

Vrátil som sa domov, na Slovensko. Vrátil som sa do rodnej vlasti. Slovensko však nie je viac tá krajina, ktorú som opúšťal. Zmenilo sa Slovensko. Slováci sa zmenili... Aj ja som zažil i zažívam biblickú skúsenosť, o ktorej hovorí evanjelista Ján: „*Do svojho prišiel a svoji ho neprijali*.“ A túto skúsenosť opäť pozná len bežec, bežec, ktorý toho zažil veľa, dožil sa zmeny, návratu k svojim, zostal medzi nimi, a svoji ho nepoznali...

Vďačím Bohu za každý deň svojho života, Všemohúci aj mne a mojím súpútnikom preukázal svoju nekonečnú lásku, lebo len jeho vyvolenci môžu zaživa uzrieť *Eden*. Áno, je to mimoriadny Boží dar: vyhnanci sa vrátili domov, zlámali pútnické palice, o ktoré sa opierali cestou *Adventom*.

Viem, že sa nám Slovákom dnes nežije ľahko. Inde sa však žije horšie, u nás ľudí nekosi ani hlad, ani vojny. Sme v Božích rukách, najlepších možných rukách. Aj mňa život oplieskal, ani na jeho sklonku sa so mnou nehra, vidieť však svoj národ slobodný, svoju vlast samostatnú je hodné akejkoľvek obety.

Keď onedlho odídem do večných lovísk, s františkánskym bardom Rudolfom Dilongom si budem pripomínať:

„Verný som otcovizni ostal, / nepovie nikto, že som zradil, / úbohého vyhnanstvo som dostal, / cvendžiaci groš som nehromadil, / aby som ho do futra zažil, / tvoj sen o tebe, Slovensko, / som ziskom nezaprášil.“

O zmysle a význame života slovenského beženca vari najvýrečnejšie hovoria slová čo mi v Ríme 24. júna 1975 do spomienkára napísal básnik - exulant, spišský kňaz Mikuláš Šprinc:

„My sa pominieme, ale ideály krásy, pravdy, dobra, spravodlivosti, ktorým sme žili, ostanú. Pri konečnej žatve nájdú anjeli aj naše snopy a zhromaždia ich do stodoly Božej. ... Robili sme všetko z lásky a za lásku sa neplatí“. **Jozef M. Rydlo**

Zmysel Kríža

Otec Marián Kuffa v ostatných rokoch s nadľudským vypätím bojoval proti Istanbulskému dohovoru. Stal sa zátrak a Slovensko neratifikovalo dohovor. No Únia hľadá spôsob, ako dostať do európskych štátov inakosť aj bez súhlasu národných parlamentov. Európska únia by mala podľa europoslancov ratifikovať Istanbulský dohovor v súlade so stanoviskom Súdneho dvora z roku 2021. Liberáli jednoducho neopustia svoju agendu, aj keby sa celý svet proti nej postavil. Ešte sa neskončilo pretláčanie gender ideológie do legislatívy štátov EÚ a už sa musíme brániť predčasnej sexualizácii detí. A opäť otec Kuffa je pri tom. Prišiel do Bratislavy na modlitbové stretnutie za zrušenie sexuálnej výchovy na školách a za stiahnutie zvrátených učebníc sexuálnej výchovy z distribúcie, resp. za ich nezoradenie do oficiálnych učebných osnov. Keď sme na sklonku minulého roku navštívili otca Mariána v Žakovciach, povedal čosi, nad čím by sme sa najmä v období Veľkej noci mali zvlášť zamyslieť:

„Utrpenie a bolesť nás čistí. Keď Ježiš prišiel na Kalváriu nekopal do Kríža, pobožkal ho, prijal Kríž. Ježiš ho neprišiel odstrániť, ani vysvetliť, prišiel mu dať zmysel. Premeniť na lásku. Ako sa to robí? Pozri sa na Kríž. Tam si mal visieť ty, ty, ty... on to zobral za nás. Každé utrpenie, bolesť sú bez Ježiša zúfalstvom. A s Ježišom? Nádherne premeniš na lásku. A ako to môžeme urobiť my? Pri sv. omši.“

Pri sv. omši, pri obetovaní, učím mojich chlapov: keď farár dvihne pri obetovaní paténu, položíš tam všetky trampoty, bolesti. A navrch svoje srdce. Čo je položiť srdce na oltár? Ježišu, odteraz chcem rozmýšľať ako ty, rozprávať ako ty, konať ako ty. Rozmýšľať nie žiarlivo, ale žičlivo, rozprávať jednoducho, aby mi ľudia rozumeli. A najdôležitejšie, chcem konať ako ty. Nie ako ju/jeho využiť, zneužiť..., ale naopak, ako by som ju/jeho mohol obohatiť? Položíš na oltár tri dary: trampoty, bolesti a svoje srdce. A čo sa deje? Ježiš Kristus, druhá božská osoba, pravý Boh a pravý človek. Máme to my šťastie. Prečo? Keby bol len pravý človek, nemohol by vstať z mŕtvych, keby bol len pravý Boh, necítil by bolesť. Na Kríži by sa odohrávalo divadlo. Pravý Boh a pravý človek. Keď spáchaš ťažký hriech, musíš zaplatiť, spravodlivo odčiniť. To je spravodlivosť Božia. A milosrdenstvo Božie? Boh má obidva atribúty naraz, spravodlivosť a milosrdenstvo. A tá tvoja obeta pri sv. omši, pri premenení, nadobúda nekonečný rozmer. Ťažký hriech je nekonečná urážka Boha, a tú nekonečnú urážku Boha môže odčiniť jedine niečo nekonečné. A čo je nekonečné? Jedine Boh. No dobre, ale on nemôže trpieť. Jedine človek môže. Ale Bohočlovek môže aj trpieť a je aj nekonečný. A vtedy tvoja maličká obeta sa spája s tou Kristovou. Kňaz sa pri sv. omši modlí: prikáž svojmu sv. anjelovi preniesť tieto dary na tvoj nebeský oltár. Urobí to a zhora potom platí za toho koho miluješ. Toto je sv. omša.“

Redakcia a Marián Kuffa

Zamyslenie po 35 rokoch

V októbri 1987 otriasla Slovenskom brutálna vražda katolíckeho kňaza Štefana Poláka v Borovciach. Všetko naznačovalo, že za vraždou bola obávaná Štátna bezpečnosť. Politické oteplenie gorbačovovskej perestrojky sa v Česko-Slovensku neprejavilo, ani v cirkevnej otázke.

V tejto situácii sa medzi Slovákami v exile – konkrétne u podpredsedu Svetového kongresu Slovákov Petra Šťastného – zrodila idea organizovať verejné vystúpenia za náboženské práva na Slovensku v západných štátoch. Kladný ohlas našla aj doma, kde sa jej ujal katolícky disent v Bratislave. Dňa 10. marca 1988 František Mikloško ohlásil úradom, že 25. marca sa uskutoční pokojná manifestácia za náboženskú slobodu, menovanie chýbajúcich biskupov a za dodržiavanie občianskych práv. Informácia o akcii sa šírila cez zahraničné rozhlasové stanice Rádio Slobodná Európa a Hlas Ameriky, no i kanálmi tajnej Cirkvi. Režim zvolil represívny postoj. Napriek pokojnému charakteru podujatia – veriaci sa modlili, spievali, držali v rukách zapálené sviece, príslušníci ZNB manifestujúcich surovo bili, zatýkali a rozháňali. Z centra Bratislavy spravili opevnenú zónu. Na miesto konania sa tak podarilo dostaviť len asi trom tisíckam veriacich, ktorí to stihli do pol šiestej. Od času konania nahlásenej akcie – 18. hodiny – bolo totiž pevne uzavreté. Ďalších viactisíc ľudí tak ostalo odrezaných v priľahlých uličkách. Mnohých nepustili policajti ani do Bratislavy, autobusy boli obracané už pred vjazdom do mesta. Jeden z účastníkov napísal: **„Ľudia šli peši a v daždi, hoci im bolo treba ísť ďaleko... starí, ženy, mládenci dievčatá babičky, dospelí – to všetko smerovalo na námestie...“**

Napriek rozohnaniu mala udalosť historický význam. Bolo to prvé verejné podujatie od násilného potlačenia tzv. Pražskej jari, teda po 20 rokoch. Ľudia sa konečne odvážili vyjsť do ulíc s nejakou požiadavkou. Bolo príznačné, že to boli katolíci. Práve oni totiž boli dominantnou – ak nie výlučnou – silou protikomunistického hnutia na Slovensku. Reakcia režimu ukázala, že žiaden odmäk neplánuje, naopak, pokračuje v tvrdom kurze voči opozícii i veriacim.

Napriek tomu, že akcia mala náboženský charakter a neobsahovala ani náznak národných požiadaviek (na ktoré čsl. režim reagoval tradične najagresívnejšie – obvineniami z nacionalizmu, ba klérofašizmu), mala svoj význam aj v národnej rovine. Ukázala, že veľké nábožensko-občianske vystúpenie dokázali zorganizovať práve Slováci; obyvatelia východnej provincie Česko-Slovenska, pre vtedajší svet neznámi. Námestie nezaplňali liberáli, ateisti ani priatelia podozrivo vyzerajúcej Charty 77 poskladanej z bývalých českých komunistov, ale režimom toľko prenasledovaní slovenskí katolíci. Legenda odboja Mons. Viktor Trstenský v liste z roku

Na 35. výročie „Sviečkovej manifestácie“ prišiel do Bratislavy v sprievode apoštolského nuncia Nicolu Girasoliho (vľavo) aj kardinál Kurt Koch z Vatikánu.

Foto archív

1988 komunistickému denníku „Pravda“ a najvyšším predstaviteľom píše: **„Bratislava sa stala hlavným mestom sveta. Doteraz sa o nej ešte nikdy toľko a tak nehovorilo ako práve v týchto dňoch a celkom právom.“** O význame manifestácie napísal: **„Smelo možno tvrdiť, že nijakí skutoční alebo vymyslení tzv. diverzanti i vás strašiaci nejestvujúci klérofašisti nenarobili našej vlasti a najmä KSS takú škodu, akú spôsobil tento drastický zásah proti modliacim sa manifestantom...“**

Od udalosti prešlo 35 rokov. Čas viac ako jednej generácie. Z vtedajších mladých sú dnes starí rodičia. Sila katolíkov, ktorí v 80. rokoch tvorili mohutný front, bola rozdrobená; prakticky zanikla. V r. 2020 vládna moc – bez odporu katolíckych biskupov i zvyškov katolíckej verejnosti – zatvorila kostoly. Bol to krok, aký si komunisti nedovolili ani za hlbokého stalinizmu. Tajná cirkev zmizla. Tá oficiálna, na čele s biskupmi, sa po smrti kardinála Korca, stala pre veriacich neviditeľnou a nepočiteľnou.

Za povšimnutie stojí, že z politických síl sa k podujatiu najhlasnejšie hlásia kruhy okolo KDĽ – a ich politické klony, ktoré nasmerovali SR na cestu liberalizmu. Udalosť si sprivatizovali pre seba a svojich partnerov. Ústrednou postavou tohtoročných osláv bola Z. Čaputová – čelná predstaviteľka kultúry smrti a LGBT ideológie. Režim, na čele ktorého stojí, dnes znova porušuje slobodu slova, zhromažďovania, prenasleduje inak zmýšľajúcich. Na Slovensko vtiahol cudzie vojská, ba priamo ho zaťahuje do vojny. Štátne médiá sú poplatné režimu tak, ako pred rokom 1989.

V poslednom čísle Katolíckych novín sa ako odkaz Sviečkovej uvádza myšlienka: O slobodu treba bojovať neustále. Dodajme, že dnes nám ju berú aj tí politici, ktorí sa producujú na oslavách výročia tejto udalosti...

Martin Lacko

Na normálnosť a slovenské dejiny zabudnite

Počuli ste, že to veľké „demokratické čudo“ už dorazilo aj k nám? V Bratislave na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského (až do roku 1954 Slovenskej univerzity) počas „osláv“ MDŽ pod záštitou dekana fakulty Mariana Zouhara, sa konal „novodobý festival“ pod názvom Žena, Život, Sloboďa! Zúčastnilo sa ho 40 ľudí z celkového počtu zhruba 3 000 študentov, zamestnancov a pedagógov FF UK. A celá „oslava“ sa niesla pod heslami „Smrť patriarchátu,“ „Patriarchát a kapitalizmus zabíjajú“ či „Za feministickú a queer budúcnosť“.

Takže tá najmodernejšia „ideológia“ na najstaršej slovenskej Alma Mater.

V ten istý deň sa konalo aj ďalšie stretnutie, na ktorom Zouhar bez uvedenia osobitného dôvodu odvolal z vedenia Katedry slovenských dejín jej dlhoročného vedúceho profesora Martina Homzu. A na stretnutí s členmi katedry oznámil, že Katedru slovenských dejín mieni zlúčiť s ďalšími historickými pracoviskami fakulty. Neodvolal ho preto, že Homza dlhodobo oponoval proti snahám o zrušenie samostatnej katedry venovanej našim dejinám – slovenské dejiny vraj nie sú témou – ale preto, že v anonymnej ankete sa objavili štyri písomné vyjadrenia odsudzujúce väčšinu zo všetkých mužských členov s titulmi docent a profesor z katedry slovenských dejín a niektorých z katedry všeobecných dejín. Homza, náš špičkový odborník na najstaršie slovenské dejiny, teda padol a dekan Zouhar oznámil, že to zdôvodňovať nemusí. V ankete mu vyčítali „sexistické poznámky počas prednášok, porušujúce etický kódex fakulty a univerzity“, „dezinformácie o LGBT+ ľuďoch a ich znevažovanie a iné nehumánne postoje.“

Pozrime sa do sveta

Dvadsaťročná švédka ekologická aktivistka Gréta Thunbergová, ktorá ešte nič nedokázala, dostane druhý čestný doktorát. Tentoraz z teológie! Jej meno sa ocitlo medzi tridsiatkou osobností, ktoré budú titulom doctor honoris causa vyznamenané 9. júna. Nedokážem inak, ako povedať „idioti mávajú so svetom, ako len chcú“, keď na britskom facebooku uvádzajú 71 pohľadov aj s ich pomenovaním.

A ocitneme sa u nášho „vzoru“, v Amerike. Tam prebiehajú výskumy na túto tému už od 70. rokov minulého storočia. Už vtedy „sa zistilo“, že homosexualita a iné patologické javy, ktoré nemajú s prírodou a Božím plánom nič spoločné, sa začnú v modernej civilizácii šíriť. A prečo na to prišli práve v Amerike? Nuž preto, že ideologickým zdrojom NWO je kritická teória, produkt Frankfurtskej školy, ktorá vznikla ako Inštitút sociálneho výskumu na Frankfurtskej univerzite v roku

1923, a po nástupe Hitlera k moci sa presťahovala do Ameriky. Dostala meno „neomarxizmus“, lebo je pokračovaním marxizmu, a hoci cieľ má približne také isté, nezakladá svoje vývody na „triednom boji“, ale na boji proti tradičným hodnotám a používa „iné finesy“. Základom neomarxizmu sú protokoly staršieho dáta, kde boli v širšom rozsahu rozvinuté myšlienky na ovládnutie spoločnosti spôsobom, ktorý je dnes charakteristický pre mimovládne organizácie, teda tretí sektor. Ak revolúcia založená na Marxových tézach, ktorú v Rusku aplikoval Lenin, zlyhala, revolúcia, ktorá v 60. rokoch 20. storočia prepukla na univerzitných kempoch, je zatiaľ úspešná.

Sexualitou proti životu

Neomarxizmus je zjednodušene akýmsi novým hedonizmom, ktorý nie je schopný poskytnúť národom dôvod na pokračovanie v živote. Kapitalizmus robotníkov nezbedačil. Marx sa mylil. Ich osud sa v skutočnosti zlepšil a revolučne nepovstali preto, že ich duše dve tisíc rokov nasycovalo kresťanstvo, ktoré ich oslepilo v ich skutočných triednych záujmoch. Pokiaľ kresťanstvo a západná kultúra, imunitný systém kapitalizmu, nebudú vykorenené z duše západného človeka, marxizmus sa nemôže zakoreniť a robotníci, v mene ktorých sa malo bojovať, budú revolúciu zrádzať.

Prvým, kto to pochopil, bol György Lukács (1885-1971), vlastným menom György Bernát Löwinger, maďarský marxistický filozof židovského pôvodu, agent Kominterny, minister kultúry za červenej vlády Bélu Kuna (Kohna) v roku 1919. V máji 1919 ako veliteľ piatej divízie maďarskej červenej armády dal zastreliť v obci Poroszlo šesť vojakov na výstrahu pred sympatiami s postupom česko-slovenskej armády. Podľa vlastného životopisu, ktorý napísal v Moskve 2. decembra 1940, „biela vláda Maďarska ma naháňala za viac ako 200 vrážd a požadovala moje zatknutie a trest smrti pre mňa.“ Zapísal aj svoje krédo: „Videl som v revolučnej deštrukcii spoločnosti jediné riešenie“, zmena nemôže prebehnúť bez zničenia starých hodnôt, a tak uplatnil „kultúrny terorizmus“, súčasťou ktorého bolo zavedenie radikálneho sexuálneho vzdelávania v maďarských školách.

Deti sa učili o voľnej láske, slobodnom pohlavnom styku, archaickej povahe zákonov rodiny, zastaranosti monogamie, nezmyselnosti náboženstva, ktoré človeka pripravuje o všetky rozkoše. A ženy vyzýval, aby sa búrili proti sexuálnym zvyklostiam doby. Tak mala byť zničená rodina, kľúčová inštitúcia kresťanstva. Ako vidíme, s touto našou ľudskou spoločnosťou, zďaleka nielen slovenskou, to vyzerá naozaj vážne zle. Vari len veľká facka od Stvoriteľa nás, alebo mnohých z nás, zachráni.

Marián Tkáč

Lev XIII. stál v ceste odkresťančovaní Európy

Pokračovanie z 1. strany

Od čias Veľkej francúzskej revolúcie, na ktorú sa odvoláva európska spoločnosť už vyše dvesto rokov ako na najväčšiu udalosť v moderných dejinách, čelí zvlášť Katolícka cirkev opačnému trendu christianizácie Európy a ním je progredujúce odkresťančovanie Európy, Slovensko nevynímajúc. Stredoveká spoločnosť budovala svoju civilizáciu práve na kresťanských hodnotách, čo sa pádom feudálneho systému, na ktorého budovaní mala Cirkev výrazný podiel, popredné intelektuálne a politické elity usilovali a naďalej usilujú o vytlačenie Cirkvi, vnímanej ako komplica monarchie do „sakristie“. Čiže obmedzujú jej vplyv na verejnosť, považujú náboženstvo za záležitosť nie verejnú, ale súkromnú. Kým v minulosti si Cirkev mohla poslužiť verejnou spoločenskou a politickou podporou kresťanských panovníkov, dnes si musí hľadať čoraz užší priestor pôsobenia neraz v nepriajnom prostredí a popasovať sa so sprievodným javom odkresťančovania Európy, ktorým sú sekularizmus, agnosticizmus a ateizmus. Tradičné odovzdávanie viery, v slovenskom prostredí nazvanej ako dedičstvo otcov sv. Cyrila a Metoda, v rodinách už naráža na vážne zlyhania. Takže Cirkev čoraz viac musí siahnuť k novej evanjelizácii spoločnosti, k apoštolскеj činnosti, tzv. apoštolátu. Tu sa môže opierať o malé kresťanské komunity, ktoré v sebe majú odhodlanie i schopnosť prežiť v silnom protikresťanskom, zvlášť protikatolíckom prostredí. Cirkev sa však v tomto úsilí nemusí obávať, pretože stavia na slovách Pána Ježiša svätému Petrovi: „Ty si Peter, skala, a na tejto skale postavím svoju cirkev a pekelné brány ju nepremôžu“.

● **V tomto roku si pripomenieme 120. výročie smrti pápeža Leva XIII., veľkého bojovníka Cirkvi proti ideológiám devastujúcim morálku ľudí. Či išlo o liberalizmus, socializmus alebo nihi-**

lizmus, o ktorých vydal pápežský encykliku. Vy ste znalcom jeho života a diela, v čom bol výnimočný, aká bola spoločnosť a kresťanstvo pri jeho nástupe na pápežský stolec?

Spoločnosť a Cirkev v čase nástupu už šesťdesiatročného pápeža Leva XIII., vlastným menom Gioacchino Pecci, sa nachádzala v zložitej kríze. Proticirkevné tendencie v mladom talianskom kráľovstve vychádzali z odmietnutia zrieknuť sa tzv. dedičstva sv. Petra, Pápežského štátu, v prospech zjednotenia Talianska. To viedlo 20. septembra 1870 až k násilnému dobytí Ríma, čím bol jeho predchodca pápež Pius IX. obratý o všetok majetok a vyhlásil sa za väzňa Vatikánu. Na protest voči tomuto barbarskému kroku talianskeho kráľa Viktora Emanuela II. pápež Pius IX. vydal povestný Non expedit. Zakazoval ním talianskym katolíkom aktívnu účasť v politike, čím chcel bojkotovať politický život v Taliansku, kde sa drvivá väčšina obyvateľstva hlásila ku Katolíckej cirkvi. Výsledkom tejto politiky bolo obdobie radikálnej pravice v talianskej politike, nazývanej v historiografii ako destra storica, t.j. historická pravica, a tá sa netajila otvoreným bojom proti Cirkvi. Proticirkevné živly podporené slobodomurármi sa počas pohrebu Pia IX. usilovali zhodiť jeho mŕtve telo do Tiberu s pokrikom „Do Tiberu, sviňu pápeža“. Za týchto okolností nastúpil pápež Lev XIII., ktorý ako prvý zvolený pápež bez Pápežského štátu si uvedomil, že stiahnutím katolíkov do politickej pasivity sa nič nedosiahne, práve naopak, Cirkev tým ešte viac stratí. Preto sa usiloval o aktivizáciu katolíkov v politike prostredníctvom zakladania tzv. ľudových strán v celej Európe, ako protiváhu extrémnemu liberalizmu v spoločnosti. Charakteristickým však v jeho pontifikáte je odvaha k dialógu, nevynímajúc dialóg s nepriateľmi Cirkvi. Dialóg viedol s liberálmi, agnostikmi, robotníkmi, ktorí považovali Cirkev za priateľku len bohatých, ale hľadal aj spoločnú

cestu pre zjednotenie kresťanov. Zvlášť s pravoslávnyimi vyzdvihnutím úcty k sv. Cyrilovi a Metodovi, ako mostu medzi východnými a západnými kresťanmi. A to prostredníctvom tzv. katolíckeho slavizmu, ktorý sa mi podarilo objaviť a popísať počas historického bádania vo vatikánskych archívoch. V rámci tohto fenoménu sa postavil na čelo úsilia západných a južných Slovanov, predovšetkým Slovákov a Chorvátov. Nebál sa otvoriť aj voči moderným technológiám, čím sa zaradil medzi prvé svetové osobnosti, ktoré sa nechali nafilmovať a dokonca založil Vatikánske rádio. Prostredníctvom neho sa modlil posvätný ruženec s veriacimi. Neostal v politickej izolácii, nadviazal nové diplomatické kontakty s viacerými európskymi štátmi a jeho diplomatická prestíž sa ešte zvýšila, keď ho pozývali ako arbitra v rámci diplomatických sporov. Skutočne ho možno považovať za pápeža dialógu a otvorených dverí.

● **Ešte ako kardinál Pecci inicioval protest, ktorý akoby ani nedelilo viac ako sto rokov. Uvádza sa v ňom: „Žalujeme na útlak kňazov, ktorí sú prenasledovaní karhaním, vyhrážkami trestov, zatýkaním, žalárom, výpoveďami. Sťažujeme sa na rušenie kláštorov, na zabavovanie a ničenie posvätných útočísk, na zaberanie a potlačovanie náboženských spoločenstiev. Žalujeme na bezuzdnosť divadla a tlače a na osídla kladené ustavične prostým a zbožným mysliam, na podvracanie viery rozširovaním hanebných hanopisov, nekatolíckymi náukami a útokmi fanatických kazateľov bezbožnosti.“ Tieto slová dávajú za pravdu tým, čo hovoria, že demokracia a môžeme povedať, že aj kresťanstvo, nie sú tu raz a navždy, ale že je nevyhnutné za ne zväzdať ustavičný zápas. Čo si o tom myslíte?**

Áno, pápež Lev XIII. bol pápežom dialógu, ale zároveň aj pápe-

Docent Ľuboslav Hromják v Ríme.

Foto archív

žom zápasu o záchranu kresťanskej Európy. Bol si už vtedy plne vedomý, že zápas o charakter krajiny sa neuskutočňuje predovšetkým na kazateľniciach, ale v parlamentoch. Uvedomoval si, že na to, aby v parlamente došlo k zmiernovaniu proticirkevných zákonov je nevyhnutné používať tie isté legitímne politické prostriedky, aké využívali nepriatelia Cirkvi. A to aktívnu účasť katolíkov v ľudových stranách, aby sa zamedzilo prijímaniu zákonov sporného morálneho charakteru. Skutočne vznik ľudových strán, ktoré získavali čoraz väčšiu priazeň obyvateľov a ich posilňovanie pozície v parlamentoch viedli radikálne liberálne a socialistické strany k zmierneniu proticirkevnej politiky. Svätá stolica v rokoch 1878-1922 zasiahla v medzinárodných sporoch až 177 krát. Kým v roku 1873 počas tzv. Kultúrneho boja v Nemecku boli ríšskym parlamentom schválené štyri proticirkevné má-

žové zákony, vďaka aktivite nemeckých katolíkov a následnom vzniku prvej ľudovej strany v Európe nazývanej *Centrum* (Zentrum), boli liberáli nútení upustiť od svojho proticirkevného ťaženia. Podobné to bolo neskôr v Československu, v čase Kultúrneho boja, ktoré vyvrcholilo celoštátnymi Husovými oslavami v roku 1925. V tom čase na Slovensku vyšla z volieb víťazne Slovenská ľudová strana, ktorá bola premenovaná podľa svojho úspešného predsedu na Hlinkovu slovenskú ľudovú stranu. Zároveň však treba poznamenať, že Lev XIII. nebol proti demokracii, ani proti republikánskému či monarchistickému zriadeniu štátu. Jeho zásadou bolo, že Cirkev sa neviaže na žiadnu politickú stranu, ani na žiaden politický systém a nevylučuje zo spolupráce nikoho, kto je ochotný zabezpečiť zachovanie práv, činnosti a postavenia Cirkvi v spoločnosti tak, ako to vyjadril v encyklike *Quod apo-*

stolici muneris z 28. decembra 1878.

● **Lev XIII. bol politicky rozhladený pápež a jeho najznámejšia encyklika *Rerum novarum* predznamovala sociálnu náuku Cirkvi pre 20. storočie. Encyklika schvaľuje zakladanie odborových zväzov, zakladanie kresťanských politických strán a svojpomocných organizácií. Nabáda katolíkov zúčastňovať sa na politickom živote s cieľom získať väčší vplyv na politické dianie v krajine. Dnešné ľudové strany sa začali formovať práve na základe encykliky Leva XIII. Aký to má odkaz pre súčasnosť?**

Encyklika *Rerum novarum* zo 16. mája 1891 je ďalším potvrdením veľkosti a rozhladenosti pápeža Leva XIII., ktorý sa zaujímal o dianie v Európe a nezatváral si oči pred novými, pre Cirkev nebezpečnými prúdmi. Robotnícku otázku už vtedy zneužívalo socialistické hnutie, ktoré sa usilovalo zdanlivým záujmom o riešenie problémov robotníkov vo svete a vymáhaním všeobecného hlasovacieho práva dosiahnuť vstup do aktívnej politiky. Naproti tomu zo strany Cirkvi, viacerých kňazov a biskupov bol záujem o kresťanské riešenie tohto problému, avšak nedostačujúci. Touto encyklikou, ktorá sa stala Magnou chartou sociálneho učenia Cirkvi, sa postavil sám pápež na čelo riešenia tejto problematiky, čím inicioval záujem celej Cirkvi o robotnícku otázku. **Jasne deklaroval, že tak socializmus ako aj liberalizmus sú v rozpore s učením Cirkvi a obidve ideológie sú nebezpečné pre Cirkev i pre spoločnosť.** Poukázaním na pozitíva i negatíva tak liberalizmu ako aj socializmu ukázal aj pre dnešnú dobu cestu, aká by nemala ísť ani príliš napravo ani naľavo. Postavil sa kriticky voči egoistickému postoju liberalizmu ako aj voči kolektívnemu postoju socializmu, ktorý v snahe o spoločné dobro šliape po osobnej slobode jednotlivca, kým liberál vyzdvihuje osobné dobro a zabúda na spoločné dobro. V encyklike legitímne štátny zásah do súkromného vlastníctva, ale iba v nevyhnutnom prípade. **Pokračovanie na 12. strane**

Lev XIII. stál v ceste odkresťančovaniu Európy

Pokračovanie z 11. strany

Súkromný majetok nepovažuje ako Karol Marx za najväčšie zlo vo svete, ale ako prirodzené právo dané od Boha, pričom však pripomína potrebu solidarity bohatých voči chudobným. Porušovanie práva človeka na súkromné vlastníctvo zo strany socialistov nazýva jednoznačne krádežou.

● **Do tohto priestoru patrí aj jeho, podľa niektorých autorov najdôležitejšia a najvelkolepejšia encyklika *Immortale Dei*, ktorá sa zaoberá kresťanským zriadením štátu. V Encyklike o kresťanskej demokracii hovorí, že kresťanská demokracia sa nikdy nemôže spriatelíť s revolučným socializmom a že podstata kresťanskej demokracie spočíva v tesnom spojení katolíckych strán s ľudom. Čo si myslíte, že bolo podnetom pre pápeža politicky sa angažovať?**

V encyklike *Immortale Dei* z 1. novembra 1885 rozvíja Lev XIII. myšlienku o znovunastolení kresťanstva v odkresťančenej spoločnosti. Ponúka v nej svoju predstavu o kresťanskom štáte a vyzýva k obnoveniu kresťanských štátov vo svete, aby sa tým napravili tie zlá, ktoré priniesla so sebou revolúcia. Po vymenovaní omylov liberalizmu a socializmu vyjadril pápež v tejto encyklike nezaujatú Cirkvi voči akejkoľvek forme vlády, nevynímajúc demokraciu. Lev XIII. zastával názor, že nezáleží na forme vlády a štátneho zriadenia, ale na tom, aby jednotlivé štáty rešpektovali náboženskú slobodu a presadzovali kresťanské princípy do spoločnosti. Tým vyriešil dilemu mnohých katolíkov v západnej Európe, či môže byť katolík aj republikánom. Mimoriadne brilantnou a ideovo vyzretou encyklikou Leva XIII. bola *Sapientae christiana* z 10. januára 1890, v ktorej pápež hovorí o základných povinnostiach kresťanov voči Cirkvi a štátu. Ani v tejto encyklike sa pápež neobracia na vládne kruhy, ale na všetkých občanov. V nej rozvíja

L. Hromják počas prezentácie biografie biskupa Jána Vojtaššáka.

Foto archív

naďalej magistérium Cirkvi o demokracii a o účasti kresťanských laikov v nej. Práve v nej vyzdvihol potrebu kresťanskej demokracie, tak ako to neskôr povedal Schuman, jeden z otcov kresťanskej demokracie v Európe, že demokracia alebo bude kresťanskou, alebo sa zmení na vládu oligarchov.

● **Veľmi aktuálnou na dobu progresívneho liberalizmu, keď sú spoločnosti vnucované ideológie genderizmu a úplného zbavenia sa Boha v živote človeka, je encyklika *Quod Apostolici muneris* proti socialistom, komunistom a nihilistom. Zdá sa, že Lev XIII. bol veľkým vizionárom. Čo hovoríte?**

Určite áno. Hovoril o tom, že Európa sa musí vrátiť ku kresťanstvu, pretože je to potrebné a užitočné pre celú spoločnosť. **Hovoril o tom, že Európa je Európou práve preto, že je kresťanskou a odkresťančenie Európy považoval už vtedy za sebazničujúce.** Poukazoval na ideológiu tak liberalizmu ako aj socializmu, ktoré chcú budovať raj na zemi bez Boha. Apeloval na potrebu posilnenia povinností v prílišnom akcente na práva jednotlivcov, keď v roku 1887 svojmu štátnemu sekretárovi Mariánovi Rampollovi napísal, že po Veľkej francúzskej revolúcii je potrebné „prinavrátiť spoločnosť k skutočným princípom poriadku,

tak nevhodne opusteným a zanedbaným. Kvôli tomu sa prerušila medzi národmi a panovníkmi a medzi spoločenskými vrstvami tá pokojná harmónia, v ktorej je uložený pokoj a verejný blahobyť; oslabilo sa náboženské cítenie a upustilo sa od povinností. Kvôli tomu povstal a rozšíril sa duch nezávislosti a vzbury, ktorý ide až smerom k anarchii a k zničeniu samého sociálneho spolunažívania. Zlo sa šíri bez akejkoľvek miery a núti mnohých ľudí z vlády vážne uvažovať, aby akýmkoľvek spôsobom zastavili spoločnosť pred osudovou situáciou a snažili sa ju ozdraviť. Všetomže sa musí vytvoriť hrádza tomuto devastujúcemu prúdu. Ale k tejto záchrane spoločnosti nedôjde bez Cirkvi“.

● **Lev XIII. bol prvý pápež, ktorý otvoril Vatikánske archívy pre štúdium histórie. Ste cirkevný historik, bádate už vyše pätnásť rokov vo vatikánskych archívoch, aký prínos mal tento počin pápeža?**

Obrovský. Opäť tu vidíme prelomového pápeža, ktorý sa pozerá na Cirkev kriticky a v snahe odhaliť pravdu otvorí historický výskum odborníkom v oblasti histórie, tak kňazom ako aj laikom. Týmto gestom Cirkev ako prvá v roku 1884 sprístupnila Vatikánske archívy verejnosti. Pápež Lev XIII. na otázku, či sa Cirkev nebojí, že z týchto dokumentov vyjdú škandály a poškodí to obraz Cirkvi vo svete, povedal známy výrok: „My sa pravdy nebojíme.“ O význame otvorenia archívov Svätej stolice svedčí fakt, že záujem o nestranný pohľad Cirkvi na historické udalosti pomáha dodnes mnohým historikom pozrieť sa objektívne na vlastné dejiny *sine ira et studio*. Nejednen historik, mňa nevynímajúc, pri poznávaní historickej pravdy, je v duchu pokory a hľadania pravdy vedený k zmene pohľadu na mnohé historické udalosti, neraz tradične interpretované a manipulované v mene národných a štátnych záujmov.

Eva Zelenayová

Mlátiť ženu? Bez problémov

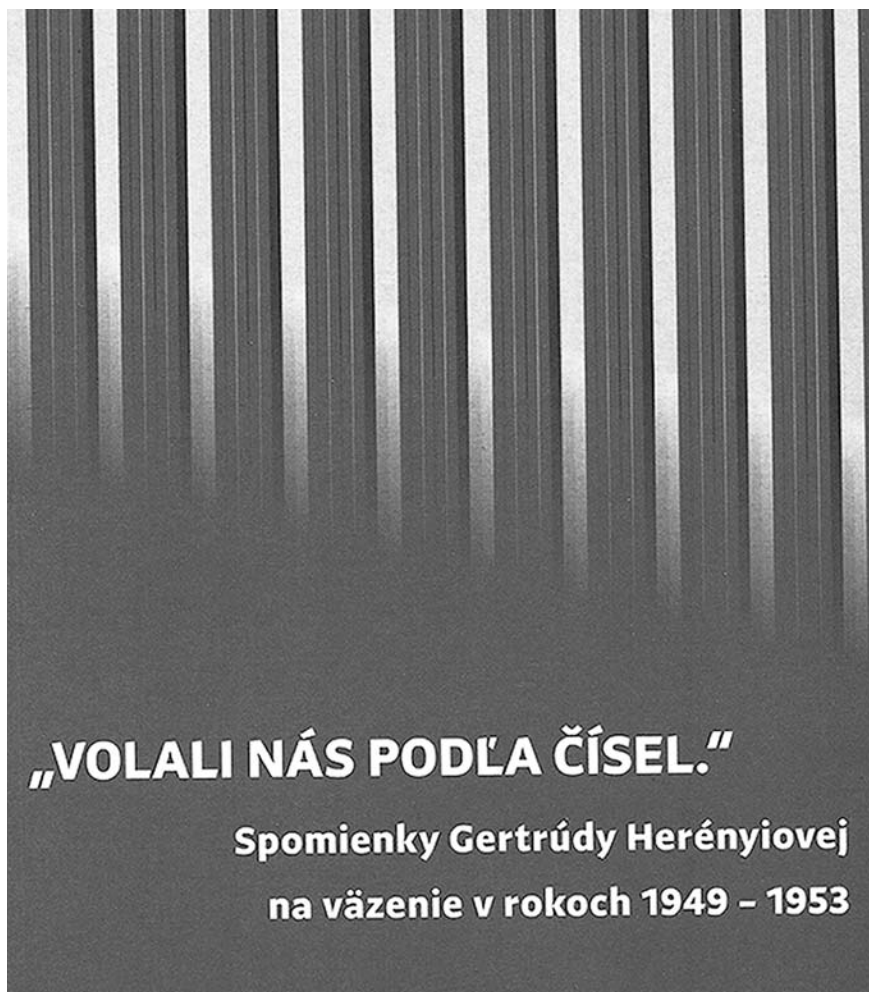
Bola to pre mňa tvrdá škola, ktorá ma poznačila na celý život...

Touto vetou sa končia spomienky pani Gertrúdy Herényiovej na komunistické väzenie v rokoch 1949-1953. Spomienky ženy, ktorá sa ničím neprevinila, nikomu neublížila, ctíla si zákony Božie i svetské, a napriek tomu (alebo práve preto?) padla do nemilosti zločinného režimu československého štátu, ktorý sa na nej kruto vyvíšil.

Narodila sa 7. februára 1925 v Skalici, od r. 1942 pracovala ako banková úradníčka v Bratislave. Čo za „zločin“ spáchala? Nuž nič čo by v civilizovanom a právnom štáte stálo za pozornosť justície. Lenže Česko-Slovenská republika nebol ani civilizovaný a už vôbec nie právny štát, a tak túto mladú ženu za niekoľko nocľahov pre svojho politicky prenasledovaného bratranca Antona Tunegu vzali do vyšetrovacej väzby a napokon v monsterprocese v kauze príslušníkov Bielej légie, Albert Púčik a spol., Štátny súd v Bratislave odsúdil na osemročné väzenie. Celkom bolo 62 odsúdených. Rozsudok vyslovene nespravodlivý bol neskôr po jej odvolaní potvrdený i Najvyšším súdom v Prahe. Prokurátorom politického procesu bol smutne známy „kat“ podplukovník JUDr. Anton Rašla, ktorý pre obžalovaných žiadal čo najvyššie tresty. Napokon pre troch mladých mužov aj vymohol tri tresty smrti. Je zaujímavé, že rozsudky nikdy neboli doručené, akoby štát nechcel zanechať doklady o svojej zločinnosti.

Pravda vždy vyjde najavo

Mladá žena zažila na Policajnom riaditeľstve („U dvoch levov“) krutú vyšetrovaciu väzbu, kde sa k nej horda mladých boľševických surovcov nielenže ponižujúco správala, ale ju aj telesne týrala. Vrhli sa na ňu, bili po chodidlách, pästami po hrudi do oblasti srdca, na tvár, udierali jej hlavu o stenu....

„VOLALI NÁS PODĽA ČÍSEL.“

**Spomienky Gertrúdy Herényiovej
na väzenie v rokoch 1949 - 1953**

Väznili ju v Ilave, Rimavskej Sobote a v Pardubiciach, odkiaľ ju v roku 1953 prepustili na podmienku so skúšobnou dobou na päť rokov a zákazom pobytu v okrese Bratislava.

Gertrúda Herényiová mala chartrné zdravie, ešte na slobode ochorela na TBC, s čím zápasila po celý čas väzby.

Svoje spomienky písala s určitým nadhľadom, bez toho, aby robila zo seba mučeníka. Sú napísané veľmi pútavo, s neobyčajne dobrým postrehom.

Vykresľuje mnohé detaily, čím si vie čitateľ dobre predstaviť dobu v ktorej žila, priestor v ktorom sa pohybovala, a napokon aj väznice v ktorých bola väznená. Zvlášť treba vyzdvihnúť opisy osôb, ktoré mimoriadne živo a charakteristicky pre-

chádzajú jej väzenským životom i spomienkami.

Jej spomínanie na túto, pre Slovákov smutnú dobu, by bolo mimoriadne vhodným materiálom pre napísanie priam dobrodružného filmového scenára. Keby...

Keby bol na Slovensku záujem o pravdivé zhodnotenie, šírenie či sfilmovanie novodobej slovenskej histórie. Jej súčasťou je aj dramatický príbeh pani Gertrúdy Herényiovej, ktorá zomrela vo svojej rodnej Skalici 18. decembra 2007.

Vďaka patrí historikovi Martinovi Lackovi, ktorý spomienky redakčne upravil, ako i občianskemu združeniu Politickí väzni Zväz protikomunistického odboja, ktoré publikáciu vydavateľsky zastrešilo.

Juraj Hurný, Graz

STALO SA

1. apríla 1943 nemecké vojsko objavilo v lese pri ruskej obci Katyň masové hroby vyše 4000 poľských dôstojníkov, ktorých bolševici vyvraždili po uväznení v zajateckom tábore Kozelsk. Členom medzinárodnej lekárskej komisie, ktorá vyšetrovala okolnosti tejto masovej vraždy bol aj slovenský lekár, profesor patologickej anatómie na lekárskej fakulte Slovenskej univerzity Dr. František Šubík (básnik Andrej Žarnov).

11. apríla 1947 sa začala uskutočňovať výmena obyvateľstva v zmysle česko-slovensko-maďarskej dohody z 27. februára 1946. Prvý vlak so 126 Slováckmi z Maďarska prišiel do Parkánu (teraz Štúrovo) 13. apríla.

11. apríla 1969 sa na Námestí osloboditeľov v Košiciach na protest proti sovietskej okupácii upálil slovenský vojak Michal Leučík zo Sečovskej Polianky. Na rozdiel od podobného gesta českého študenta Jana Palacha, tento čin bol úplne utajený, lekárske dokumenty zničené a všetci svedkovia a príbuzní prinútení k mlčaníu.

13. – 14. apríla 1950 v nočnom čase ozbrojené jednotky milície, vojska a Zboru štátnej bezpečnosti vtrhli do takmer všetkých mužských kláštorov na Slovensku a brutálnym spôsobom deportovali všetkých rehoľníkov do vopred vyhladených „koncentračných táborov“, kde ich internovali (akcia K). V noci z 3. na 4. mája dokončili akciu likvidovaním ostatných mužských kláštorov. Týkalo sa to 1 326 rehoľníkov, z toho 406 kňazov,

ktorí žili v 110 rehoľných domoch. Z nich potom 171 kňazov bolo odsúdených na vysoké tresty: 5 na doživotie a ostatní spolu na 756 rokov a 6 mesiacov väzenia.

14. apríla 1945 rozhodnutím predsedníctva SNR č. 108/1945-prez. zo dňa 13. 4. 1945 bol zhabaný katolícky vysokoškolský internát Svoradov v Bratislave s tým, že „celý majetok patriaci Svoradovu, t.j. vysokoškolský internát a všetky príslušné budovy, ako aj celý ostatný hnutelný a nehnuteľný majetok prechádza dnešným dňom do vlastníctva štátu a podlieha správe SNR“.

14. apríla 1849 zomrel na Dobrej Vode básnik a kňaz Ján Hollý. (170. výročie) Narodil sa v Borskom Mikuláši v roku 1785.

15. apríla 1947 Národný súd v Bratislave vyniesol rozsudok trestu smrti povrazom nad prezidentom Slovenskej republiky Jozefom Tisom. Jeho obhajcovia so súhlasom odsúdeného hneď podali žiadosť prezidentovi E. Benešovi o milosť.

18. apríla 1947 na dvore Justičného paláca v Bratislave bol popravený obesením prvý prezident Slovenskej republiky katolícky kňaz Jozef Tiso. V roku 2007 bol hrob otvorený a vykonaná exhumácia s DNA potvrdením o tom, že ide o ostatky Jozefa Tisu. Hrob dostal nový pamätník.

19. apríla 1947 v noci o jednej hodine polícia dala pochovať telo Jozefa Tisu v jednom z troch pripravených hrobov na Martinskom cintoríne v Bratislave. Cirkevný obrad vykonal saleziánsky kňaz Jozef

Tašo, ktorý vtedy vykonával duchovnú službu ako väzenský kaplán.

22. apríla 1990 pápež Ján Pavol II. navštívil Slovenskú republiku. Pri vystúpení z vrtuľníka na Vajnorskom letisku si pokľakol a pobožkal slovenskú zem, ako to robil iba pri príchode do suverénnych štátov.

25. apríla 1949 Predsedníctvo ÚV KSČ vydalo smernice na dosiahnutie úplnej kontroly nad Katolíckou cirkvou utvorením národnej cirkvi, odtrhutej od Ríma.

26. – 29. apríla 1953 Krajský súd v Bratislave vyniesol rozsudok nad členmi Rodiny, ktorú v rokoch 1944 – 1946 založil chorvátsky kňaz Tomislav Poglajen (Kolakovič). Odsúdených bolo 24 osôb, z nich 9 žien, spolu na 121 rokov a 9 mesiacov väzenia.

28. apríla 1943 švajčiarsky generálny konzul v Bratislave Max Grässli hlásil svojmu ministerstvu zahraničných vecí: „...prezident Tiso robí všetko, čo je v jeho moci, aby deportáciu Židov definitívne zastavil a osud pozostalých Židov do určitej miery ľudsky upravil. V tomto jeho úsilí sa teší sympatiám prevažnej časti slovenského obyvateľstva.“

29. apríla 1950 uväznili obidvoch gréckokatolíckych biskupov: sídelného biskupa Pavla Petra Gojdiča i pomocného biskupa Vasila Hopku. Vyše 70 kňazov, ktorí odmietli vstúpiť do pravoslávnej cirkvi, bolo spolu s rodinami vysídlených do sudetských krajov Česka so zákazom vrátiť sa na Slovensko.

Spomienka na popraveného otca

Predsedníčka RP PV ZPKO v Žiari nad Hronom **Margita Zimanová** spolu so starostkou obce Ladomerská Vieska **Ing. Katarínou Janekovou** si 27. marca t.r. položením venca pri pamätníku rodine Valentovej a Dankovej uctili pamiatku týchto rodín, obetí komunistického režimu.

Pred sedemdesiatimi rokmi, 28. marca, popravili otca pani Margity Zimanovej Pavla Valenta. **(zl)**,

PRIPOMÍNAME SI

V apríli si pripomíname významné životné jubileá týchto našich členov. Spomíname aj na tých, ktorí sa tejto slávnosti nedožili.

60 rokov

Mária Smiková, Spišské Podhradie 9.4.1963
Milan Korenko, Poprad 16.4.1963

65 rokov

Jozef Horváth, Hlohovec 17.4.1958

70 rokov

Daniela Olešáková, Dubnica nad Váhom 21.4.1953

75 rokov

Darina Klímová, Bratislava 4.4.1948
Mária Chorvátová, Tvrdošín 28.4.1948

80 rokov

Helena Markovičová, Topoľčany 30.4.1943

81 rokov

Agnesa Lakostíková, Dolný Kubín 10.4.1942
Jolana Gregušová, Lovča 18.4.1942

83 rokov

Mária Danková, Trebišov 15.4.1940

85 rokov

Jozef Brodňanský, Dolný Kubín 16.4.1938

86 rokov

Emília Malacká, Šenkvice 29.4.1937

87 rokov

Valéria Kraushuberová, Hlohovec 10.4.1936

Arpád Tarnóczy, Nováky 11.4.1936

88 rokov

Mirko Tuchyňa, Bánovce nad Bebravou 18.4.1935
Ružena Adamjaková, Spišská Nová Ves 25.4.1935
Anna Jadrná, Bojnica 26.4.1935

90 rokov

Irena Krajčíková, Dobrá 16.4.1933
Elena Rybanová, Hrušové 19.4.1933

91 rokov

Ľudovít Lenárt, Zlaté Moravce 11.4.1932

92 rokov

Juraj Nižňanský, Vrbové 16.4.1931

94 rokov

Ing. Karol Ďubek, Sečovce 28.4.1929

95 rokov

Ing. Mária Branišová, Bratislava 13.4.1928

96 rokov

Anežka Šumichrastová, Trenčín 1.4.1927

97 rokov

Michal Labuda, Nitra 30.4.1926

Jubilantom srdečne blahoželáme

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Minister vnútra SR Roman Mikulec sa rozhodol, že rezort už nebude viac financovať náš časopis Svedectvo a radikálne znížil našej organizácii výšku štátnej dotácie. Nedostatok peňazí nás núti obrátiť sa na Vás s výzvou o pomoc. Vydávanie Svedectva nie je ďalej možné zabezpečiť z prostriedkov štátnej dotácie, preto sa obraciame na Vás s prosbou, vyhľadať vo Vašom okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu. Ak ne-

bude vychádzať, akoby sme stratili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda neprajníci by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdu podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodíme aj naďalej chrániť a obhajovať. Záujemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na číslo účtu: **SK74 3100 0000 0040 0012 8109, alebo sa kontaktujú na tel. čísle: 02-52 63 81 56.**

Darcom úprimne ďakujeme
Vedenie PV ZPKO
a časopisu Svedectvo

PRISPELI NA SVEDECTVO

PaedDr. Jana Blublová, Ivanka pri Dunaji 80 EUR
Mgr. Igor Gajdoš, Veľké Kostoľany 30 EUR
Ing. Mária Hatalová, Bratislava 12 EUR
JUDr. Peter Brňák, Bratislava 50 EUR
Michal Malatinský, Bratislava 10 EUR
MUDr. Dagmar Pechová, Bratislava 20 EUR
Pavol Molitor, Malé Leváre 5 EUR
MUDr. Milada Juhásová, Liptovský Mikuláš 5 EUR
Prof. Jozef Oláh, Bratislava 30 EUR
Ing. Eva Krajčiová, Bratislava 100 EUR
Vdp. Štefan Herényi, Bratislava 200 EUR
Ján Kulišík, Trenčín 20 EUR
Juraj Vrabel, Sabinov 20 EUR
Benjamin Brodňanský, Dolný Kubín 50 EUR
Tomáš Sklárčik, Dolný Kubín 50 EUR
Vladimír Špaglík, Dolný Kubín 50 EUR
Margita Brodňanská, Dolný Kubín 20 EUR
Andrej Kuhejda, Dolný Kubín 50 EUR
Martin Čučka, Dolný Kubín 20 EUR
Kijacová, Dolný Kubín 20 EUR
Helena Záhorová, Bziny 70 EUR
Ing. Anton Melek, Žilina 10 EUR
Klára Brodňanská, Ružomberok 20 EUR
Štefan Frič, Liptovské Sliače 26 EUR
Ján Surový, Ružomberok 1 EUR
Ing. Eva Šalapková, Stará Ľubovňa 20 EUR
Mária Šidová, Ružomberok 20 EUR
Leopold Šida, Ružomberok 40 EUR
Viliam Horák, Bánovce n/Bebravou 10 EUR
Juraj Kubiš, Zvolen 20 EUR
Judita Očkajáková, Žilina 20 EUR
Anna Lanátorová, Bratislava 16 EUR
Viera Radiková, Svätý Jur 76 EUR
Jozef Herman, Svätý Jur 20 EUR
Eduard Sládkovič, Limbach 26 EUR
Jaroslav Barcaj, Senica 25 EUR

Darcom vyslovujeme úprimné poďakovanie

ROZLÚČILI SME SA

† Vo veku nedožitých 103 rokov, 5. marca 2023, zomrela **Magdaléna LOFAJOVÁ**, členka regionálnej pobočky Bratislava-mesto od roku 1990. Posledná rozlúčka so zosnulou sa konala 11. marca 2023 na cintoríne Slávičie údolie v Bratislave.

Pozostalým vyslovujeme úprimnú sústrasť

PRIPOMÍNAME

Úradné hodiny v kancelárii Predsedníctva PV ZPKO v Bratislave na Obchodnej ulici č. 52 sú **v pondelok a v stredu od 9.00 hod. do 12.00 hod.** Upozorňujeme našich členov, že mimo úradných hodín sa telefonicky nedovoľujú do kancelárie Predsedníctva PV ZPKO.

POLITICKÍ VÁZNI

ZVÁZ PROTIKOMUNISTICKÉHO ODBOJA

Obchodná 52, 811 06 Bratislava, Slovenská republika

Magnificencia
 prof. JUDr. Marek Števček, DrSc.
 Rektor Univerzity Komenského
 Šafárikovo námestie 6
 714 99 Bratislava

naše č. 17/2023 Bratislava, 27. marca 2023

Vaša magnificencia, vážený pán rektor!

My, politickí väzni komunizmu, sme si krvavo odtrpeli červený teror a dobre si pamätáme jeho nástup v 50. rokoch. Jeho nositeľmi boli sfanatizovaní študenti vysokých škôl, pričom na základe ich udaní bolo veľa vysokoškolských profesorov nielen prepustených, ale následne aj väznených, čo viedlo k všeobecnému úpadku vzdelanosti, z ktorého sme sa dodnes nespamätali. Neplatila veda, ale pokrokové presvedčenie.

So zdesením dnes sledujeme, že tieto spôsoby politického aktivizmu a ideologizácie zaslepených študentov, za pomoci kádrov zo starých komunistických rodín sú späť. Akurát päťpísmenového Lenina vystriedalo päťpísmenové LGBTI. No obmedzenosť a fanatizmus zostáva ten istý, rovnako ako hlboká nenávisť ku všetkému slovenskému a kresťanskému, ktorá sa tu nesie už od Marxa a Engelsa.

Politickí väzni Vás preto úctivo žiadajú, aby ste z titulu Vašej funkcie tieto spôsoby zastavili a vrátili Univerzite Komenského dôstojnosť demokratickej a neideologickej inštitúcie, kam mladí ľudia chodia preto, aby sa vzdelávali od múdrejších a nie aby sa upevňovali vo svojej ideologickej obmedzenosti, ako tomu bolo za čias najväčšieho červeného teroru.

N. B.:

Tento náš list sa týka causy prof. Martina Homzu

Ing. Ján Litecký Šveda
 predseda

POLITICKÍ VÁZNI
 Zväz protikomunistického odboja
 Obchodná ul. 52, 811 06 Bratislava